№ 7/1962.

FINANSUTSKOTTETS betänkande № 7/1962 med anledning av Ålands landskapsstyrelses framställning till Ålands landsting med anhållan om extraordinarie anslag för uppförande av en idrottsgård i Mariehamn (19/1962).

Med anledning av ovannämnda framställning, varöver Landstinget inbegärt utskottets utlåtande, får utskottet, som i ärendet hört stadsdirektören Aron Häggblom, diplomekonomen Viking Granskog, stadsingeniören Lars Lönnqvist och landskapskamreraren Henrik Gustafsson, vördsamt anföra följande:

Uppförandet av en idrottsgård i Mariehamn synes vara en angelägen uppgift till fromma för hela landskapets idrottsverksamhet. Då ungdomen i landskapet icke kan tänkas resa till orter utom landskapet i träningssyfte, föreligga för närvarande mycket begränsade möjligheter till utövande av inomhusidrott och därigenom är också tävlingsutbyte med organisationer utom landskapet, som i allmänhet ha bättre träningsmöjligheter, icke särskilt uppmuntrande. Utskottet har därför omfattat landskapsstyrelsens förslag och anser, att extraordinarie anslag borde utverkas för att i väsentlig grad stöda Mariehamns stad vid uppförandet av gården.

Sedan förslaget av Mariehamns stad överlämnats till landskapsstyrelsen, har det visat sig, att den planerade simbassängen, som var avsedd att bli 16,67 meter lång, borde förlängas till 25 meter för att möjliggöra tävlingar av internationell klass. Då det synes utskottet ändamålsenligt, att simbassängen får sådana dimensioner, med tanke på eventuella tävlingar mellan de nordiska länderna, har utskottet införskaffat kompletterande utredning angående de härav ändrade omständigheterna. Ehuru totalkostnaden för projektets förverkligande på detta sätt stiger med över 12.000.000 mk, anser sig utskottet icke kunna föreslå ett större extraordinarie anslag än det i framställningen föreslagna beloppet om 50.000.000 mk.

Med hänvisning till det ovan anförda får utskottet vördsamt föreslå, att Landstinget måtte ingå till Ålandsdelegationen med en sålydande framställning:

"Till Ålandsdelegationen

från Ålands landsting.

Under de senaste åren har idrottsverksamheten framstått såsom en betydelsefull faktor i fråga om ungdomens fostran utanför hem och skola. För underlättande av det krävande arbetet inom denna viktiga gren av ungdomsarbetet har därvid ur allmänna medel beviljats anslag såväl för

den egentliga idrotts- och sportverksamheten som för idrottsanläggningar I riket ha dessa anslag erhållits närmast av tipsvinstmedel medan för landskapets del motsvarande belopp upptagits i landskapets ordinarie budget, varutöver kommunerna deltagit med betydande belopp. De inom landskapet beviljade anslagen ha även verksamt bidragit till det uppsving utomhusidrotten kunnat uppvisa. Anläggningarna inom landskapet ha utnyttjats icke endast för idrottstävlingar inom landskapet utan även för nationella och internationella tävlingar.

Emellertid ha de för idrottsanläggningar tillbudsstående medlen hittills i främsta hand kommit anläggningar för utomhusidrotten tillgodo, enär redan relativt små inomhusutrymmen medföra så pass stora kostnader, att ekonomiska förutsättningar för uppförande av dylika anläggningar saknats.

Inom idrottskretsar i landskapet har länge närts tanken på att försöka åstadkomma en inomhusanläggning för att även intensifiera idrottsverksamheten under annars död säsong, och giva ungdomen möjlighet till nya framsteg på idrottens område samt skapa nya kontakter utåt. Såsom förhållandet nu är, ha lämpliga lokaler för inomhusidrott icke kunnat uppbringas. Ett faktum är sålunda, att särskilt vissa bollspel, som annorstädes vunnit stor popularitet såsom inomhusidrott, icke kunnat idkas inom landskapet. Detsamma är förhållandet med den viktiga förberedande simundervisningen, som numera, där simhallar finnas att tillgå, företrädesvis sker i inomhusbassänger.

Problemet har på andra orter lösts genom uppförande av s.k. idrottsgårdar, inrymmande lokaler för utövande av de flesta inomhusidrotter. För landskapets del står klart, att en dylik anläggning för att tjäna sitt ändamål endast kan tänkas såsom gemensam för hela landskapet. En idrottsgård, som fyller nutida krav, bör därför vara projekterad så, att den kan utnyttjas för idrottsverksamheten i hela landskapet, varigenom erforderligt underlag för ett allsidigt och effektivt utnyttjande uppnås.

Sedan behovet av en central idrottsgård framstått allt tydligare har Mariehamns stad i samråd med idrottsdistriktsorganisationerna i landskapet och efter att ha hört statens idrottsnämnd såsom sakkunnig instans planerat uppförande av en idrottsgård i Mariehamn i avsikt att skapa en central samlingspunkt för hela landskapets idrottsverksamhet, enkannerligen inomhusidrotten.

Idrottsgården skulle komma att omfatta ca 16.000 m^3 och skulle placeras i hörnet av Nygatan och Neptunigatan på härför reserverad tomt, i nära anslutning till Övernäs folkskola, Ålands lyceum, Ålands yrkes-

skolas blivande byggnad och stadens idrottspark. Härigenom skulle densamma bekvämt kunna utnyttjas av nämnda skolor.

Enligt de av arkitekt Einari Teräsvirta uppgjorda ritningarna inrymmas i idrottsgården en idrottshall (675 m^2) samt en mindre gymnastiksal (125 m^2), även användbar som scen, jämte tillhörande förrådsutrymmen (80 m^2). Under idrottshallen finnes en jordbanehall (60 m^2), bowlingbana (145 m^2), idrotts- och ungdomskanslier (62 m^2), samlingsrum (110 m^2), kök (17 m^2), bastu, tvätt- och omklädningsrum (tillsammans 180 m^2) samt i en flygelbyggnad simhall (400 m^2, bassängen 25 m lång) med tillhörande pump- och reningsverk. Till programmet hör ytterligare en vaktmästarbostad (54 m^2). De totala anläggningskostnaderna ha beräknats till cirka 152 miljoner mark. Av detta belopp har staden anhållit om att i landskapsbidrag erhålla 50 miljoner mark. Återstoden, eller 102 miljoner mark ämnar staden finansiera sålunda, att 40 miljoner mark skulle täckas med skattemedel genom att staden årligen under fem års tid, med början år 1962, härför reserverar 8 miljoner mark. Återstoden, 62 miljoner mark, skulle finansieras med lån. Därutöver har staden förklarat sig villig att helt stå för driftskostnaderna.

Med beaktande av den tilltänkta idrottsgårdens planering, användbarhet och vad som i övrigt framhållits samt då Mariehamns stad icke anser sig kunna genomföra projektet med mindre än att det åstundande beloppet beviljas, anser landstinget, att stadens anhållan borde bifallas.

Vad kostnaderna för stadens del beträffar så torde, även med ett relativt högt bidragsbelopp, kostnadsandelen för en sådan idrottsgård varom nu är fråga, överstiga kostnaderna för en normal gymnastiksal för Övernäs folkskola. Sett ur allmän samhällelig synvinkel måste emellertid alternativet med en idrottsgård för hela landskapet te sig fördelaktigare. Det är givet att den planerade idrottsgården i stor utsträckning kommer att utnyttjas av eleverna vid Övernäs folkskola. Emellertid bör man därvid beakta att denna användning, liksom även övriga skolors, sker under en tid av dagen, då besöktsfrekvensen i övrigt är låg. Genom att skolorna kan utnyttja idrottsgården under dagen ernås också den mest effektiva användningen av idrottsutrymmena.

Den förebragta utredningen visar att projektet fyller de krav, som bör ställas på en tidsenlig idrottsgård. Ett förverkligande av projektet vore av största betydelse för ungdoms- och idrottsverksamheten inom landskapet. Förutom att den tilltänkta anläggningen kommer att utgöra ett väbehövligt centrum för idrottssträvandena inom landskapet blir den därjämte av avgörande betydelse för ett fortsatt och vidgat idrottsuthyte över landskapets gränser.

Med hänvisning till det ovan anförda får landstinget vördsamt anhålla att Ålandsdelegationen måtte bevilja landskapet Åland ett extraordinarie anslag om femtio miljoner mark för uppförande av en idrottsgård i Mariehamn.

Mariehamn, den .....

På landstingets vägnar:

_____

_____ _____"

Mariehamn, den 23 mars 1962.

På finansutskottets vägnar:

Lennart Mattsson

Rolf Sundman.

Närvarande i utskottet: ordföranden Lennart Mattsson, viceordföranden Evald Häggblom samt ledamöterna Eliasson, Gunnar Häggblom och Leanderssor

Till Ålandsdelegationen

från Ålands landsting.

Under de senaste åren har idrottsverksamheten framstått såsom en betydelsefull faktor i fråga om ungdomens fostran utanför hem och skola. För underlättande av det krävande arbetet inom denna

viktiga gren av ungdomsarbetet har därvid ur allmänna medel be-
viljats anslag såväl för den egentliga idrotts- och sportverksam-
ten som för idrottsanläggningar. I riket ha dessa anslag erhålli
närmast av tipsvinstmedel, medan för landskapets del motsvarande
belopp upptagits i landskapets ordinarie budget, varutöver komm-
nerna deltagit med betydande belopp. De inom landskapet beviljad
anslagen ha även verksamt bidragit till det uppsving utomhusidrot
ten kunnat uppvisa. Anläggningarna inom landskapet ha utnyttjats
icke endast för idrottstävlingar inom landskapet utan även för n
tionella och internationella tävlingar.

Emellertid ha de för idrottsanläggningar tillbudsstående medl
hittills i främsta hand kommit anläggningar för utomhusidrotten
tillgodo, enär redan relativt små inomhusutrymmen medföra så pa
stora kostnader, att ekonomiska förutsättningar för uppförande a
dylika anläggningar saknats.

Inom idrottskretsar i landskapet har länge närts tanken på at
försöka åstadkomma en inomhusanläggning för att även intensifier
idrottsverksamheten under annars död säsong och giva ungdomen mö
lighet till nya framsteg på idrottens område samt skapa nya kont
ter utåt. Såsom förhållandet nu är, ha lämpliga lokaler för inom

idrott icke kunnat uppbringas. Ett faktum är sålunda, att särskilt
vissa bollspel, som annorstädes vunnit stor popularitet såsom
inomhusidrott, icke kunnat idkas inom landskapet. Detsamma är för-
hållandet med den viktiga förberedande simundervisningen, som nu-
mera, där simhallar finnas att tillgå, företrädesvis sker i inom-
husbassänger.

Problemet har på andra orter lösts genom uppförande av s.k.
idrottsgårdar, inrymmande lokaler för utövande av de flesta inom-
husidrotter. För landskapets del står klart, att en dylik anlägg-
ning för att tjäna sitt ändamål endast kan tänkas såsom gemensam
för hela landskapet. En idrottsgård, som fyller nutida krav, bör
därför vara projekterad så, att den kan utnyttjas för idrottsverk-
samheten i hela landskapet, varigenom erforderligt underlag för
ett allsidigt och effektivt utnyttjande uppnås.

Sedan behovet av en central idrottsgård framstått allt tydli-
gare, har Mariehamns stad i samråd med idrottsdistriktsorganisa-
tionerna i landskapet och efter att ha hört statens idrottsnämnd
såsom sakkunnig instans planerat uppförande av en idrottsgård i
Mariehamn i avsikt att skapa en central samlingspunkt för hela
landskapets idrottsverksamhet, enkannerligen inomhusidrotten.

Idrottsgården skulle komma att omfatta ca 16.000 m^3 och skulle placeras i hörnet av Nygatan och Neptunigatan på härför reserverat tomt, i nära anslutning till Övernäs folkskola, Ålands lyceum, Ålands yrkesskolas blivande byggnad och stadens idrottspark. Härigenom skulle densamma bekvämt kunna utnyttjas av nämnda skolor.

Enligt de av arkitekt Einari Teräsvirta uppgjorda ritningarna inrymmas i idrottsgården en idrottshall (675 m^2) samt en mindre gymnastiksal (125 m^2), även användbar som scen, jämte tillhörande förrådsutrymmen (80 m^2). Under idrottshallen finnes en jordbanehall (260 m^2), bowlingbana (145 m^2), idrotts- och ungdomskanslier (62 m^2), samlingsrum (110 m^2), kök (17 m^2), bastu, tvätt- och omklädningsrum (tillsammans 180 m^2) samt i en flygelbyggnad simhall (400 m^2, bassängen 25 m lång) med tillhörande pump- och reningsverk. Till programmet hör ytterligare en vaktmästarbostad (54 m^2). De totala anläggningskostnaderna ha beräknats till cirka 152 miljoner mark. Av detta belopp har staden anhållit om att i landskapsbidrag erhålla 50 miljoner mark. Återstoden, eller 102 miljoner mark ämnar staden finansiera sålunda, att 40 miljoner mark skulle täckas med skattemedel, genom att staden årligen under fem års tid med början år 1962 härför reserverar 8 miljoner mark. Återstoden, 62 miljoner mark, skulle finansieras med lån. Därutöver har staden förklarat sig villig att helt stå för driftskostnaderna.

Med beaktande av den tilltänkta idrottsgårdens planering, användbarhet och vad som i övrigt framhållits samt då Mariehamns stad icke anser sig kunna genomföra projektet med mindre än att det åstundade beloppet beviljas, anser landstinget, att stadens anhållan borde bifallas.

Vad kostnaderna för stadens del beträffar så torde, även med ett relativt högt bidragsbelopp, kostnadsandelen för en sådan idrottsgård, varom nu är fråga, överstiga kostnaderna för en normal gymnastiksal för Övernäs folkskola. Sett ur allmän samhällelig synvinkel måste emellertid alternativet med en idrottsgård för hela landskapet te sig fördelaktigare. Det är givet, att den planerade idrottsgården i stor utsträckning kommer att utnyttjas av eleverna vid Övernäs folkskola. Emellertid bör man därvid beakta, att denna användning, liksom även övriga skolors, sker under en tid av dagen, då besöksfrekvensen i övrigt är låg. Genom att skolorna kan utnyttja idrottsgården under dagen ernås också den mest effektiva användningen av idrottsutrymmena.

Den förebragta utredningen visar, att projektet fyller de krav,

som bör ställas på en tidsenlig idrottsgård. Ett förverkligande av projektet vore av största betydelse för ungdoms- och idrottsverksamheten inom landskapet. Förutom att den tilltänkta anläggningen kommer att utgöra ett välbehövligt centrum för idrottssträvandena inom landskapet blir den därjämte av avgörande betydelse för ett fortsatt och vidgat idrottsutbyte över landskapets gränser.

Med hänvisning till det ovan anförda får landstinget vördsamt anhålla

att Ålandsdelegationen måtte bevilja landskapet Åland ett extraordinarie anslag om femtio miljoner mark för uppförande av en idrottsgård i Mariehamn.

Mariehamn den 24 mars 1962.

På landstingets vägnar:

Th. Eriksson

talman.

Evald Häggblom

vicetalman.

Eliel Persson

vicetalman.